

Predstavitev knjige o povojnem množičnem grobišču na Hudi jami

TV SLOVENIJA 1, 31. 05. 2011, ODMEVI, 22:21

IGOR E. BERGANT: No, v Ljubljani pa so danes predstavili še eno knjigo. Njen naslov je Huda jama, Skrito za enajstimi pregradami. Avtorji, Mitja Ferenc, Mehmedalija Alić in Pavel Jamnik, so v delu strnili ključna spoznanja o tamkajšnjem povojnem zločinu, odkar so leta 2008 začeli izkopavanja in raziskavo pa do danes. O vsem tem je bil posnet tudi dokumentarni film. Mitja Ferenc je poudaril, da so spoznanja v knjigi pomembna tudi zato, ker se izkopavanja in raziskave ne bodo nadaljevali, državi in vladi pa je očital, da nimata posluha za temeljne civilizacijske vrednote, kot je pravica mrtvih do groba. Poroča Matej Hlebš.

MATEJ HLEBŠ: Podnaslov knjige, Skrito za enajstimi pregradami, je še kako pomenljiv in aktualen, saj je po besedah soavtorja Mitje Ferenca vlada postavila novih enajst pregrad s tem, ko je odločila, da nadaljnega izkopa žrtev ne bo.

DR. MITJA FERENC (soavtor, vodja evidentiranja prikritih grobišč): To pomeni, da bo več kot dva tisoč žrtev ostalo na dnu jaška in nikoli ne bomo izvedeli njihovega natančnega števila, njihovega statusa, spola, starosti. In tudi tisti, ki so bili iznešeni, 773 žrtev, ne bodo položeni na tako mesto, kjer bi svojci lahko prižgali svečo, položili cvetje, kajti ostali bodo v kostnici, v prostorih rudnika oziroma jaška Barbara rov.

HLEBŠ: Ravnanje vlade pa je hkrati tudi civilizacijski poraz za Slovenijo, tako Ferenc, kajti:

FERENC: Ima vsak človek pravico do svojega groba. Pa čeravno leži na dnu rudniškega jaška.

HLEBŠ: Knjiga je v tem smislu neke vrste opomin, pomembna pa je tudi zato, ker temelji na novih dokumentih iz beograjskih arhivov.

PAVEL JAMNIK (soavtor, vodja kriminalistične akcije Sprava): Po odkritju teh dokumentov pravzaprav ni nikakršnega dvoma več, da je bilo vse to pobijanje organizirano s strani komunistične stranke, takratne Ozne. Ozna je koordinirala pobijanje, je organizirala pobijanje in ostale, redne vojaške enote, ki so sodelovale pri tem pobijanju, pa so bile na razpolago Ozni. Iz teh dokumentov je razvidna pravzaprav hierarhija poteka ukaza za to pobijanje.

HLEBŠ: Rudarska dela na Hudi jami je vodil Mehmedalija Alić, ki je v vojni v Bosni izgubil svojce.

MEHMEDALIJA ALIĆ (soavtor, vodja rudarskih del): Fizično prebijanje teh pregrad je bilo nekaj najlažjega za mene. Ampak psihično prebijanje in povezava s Srebrenico je nekaj, kar me je skozi, 24 ur na dan, obremenjevalo. To se pravi, vedno sem iskal neko primerjavo med Srebrenico in Hudo jamo. Oba dogodka sta bila po končanju, se pravi vojn. Sem jaz našel ženske kite, precej ženskih, na globini 5 metrov cca 30 ženskih. To se pravi, da je tudi izveden neki genocid nad temi ljudmi.

HLEBŠ: Koliko žensk je bilo dejansko med žrtvami pa zdaj, ko se bo rudnik zaprl, verjetno ne bo nikoli znano.